

relsen. Herefter vil personer, der efter de gældende bestemmelser i f.eks. straffelovens § 260 eller 261 straffes for medvirken, kunne straffes direkte for overtrædelsen af den nye bestemmelse.

De »tvangsmidler«, der opregnes i den foreslåede bestemmelses første stykke, skal med formuleringen »anden utilbørlig fremgangsmåde« anses som en udtømmende opregning. Der kan efter bestemmelsens udformning ikke længere straffes i sammenstød med §§ 260-261 og § 266, da strafansvaret for disse overtrædelser absorberes af ansvaret for overtrædelse af den foreslåede § 262 a.

Tvangsmidlerne anført i stk. 1, nr. 1-3 skal fortolkes i overensstemmelse med de anførte bestemmelser i straffeloven.

For så vidt angår stk. 1, nr. 4, forudsættes her en uoverensstemmelse mellem gerningsmandens og forurettedes opfattelse af den sammenhæng, der er grundlaget for forurettedes disposition. Denne uoverensstemmelse skal være fremkaldt, bestyret eller udnyttet af gerningsmanden.

Det følger af stk. 1, nr. 5, at menneskehandel også omfattes af bestemmelsen, hvor der anvendes eller har været anvendt »anden utilbørlig fremgangsmåde«. Det vil være en konkret vurdering, hvorvidt dette er tilfældet, men det forudsættes, at der er handlet i strid med redelig handle måde.

Anvendelse af § 262 a forudsætter, at handlen finder sted med henblik på *udnyttelse* af den pågældende på nærmere opregnet vis. Det betyder, at menneskehandlen skal være foretaget med henblik på, at gerningsmanden opnår økonomisk vinding, eller med henblik på gerningsmandens egen udnyttelse af den pågældende. Udnyttelsen kan ske ved »kønslig usædelighed«, der skal fortolkes i overensstemmelse med § 228, stk. 1. »Slaveri« vil foreligge, når en person ud fra en konkret vurdering er berøvet sin frihed og er tvunget til at udføre hårdt arbejde. »Tvangsarbejde« skal fortolkes i overensstemmelse med de gældende internationale instrumenter, heriblandt ILO konvention nr. 29 af 28. juni 1930 og nr. 105 af 5. juni 1957. Det fremgår af disse, at tvangsarbejde omfatter:

»ethvert Arbejde eller enhver Bistandsydelse, der kræves af en Person under Trussel om en hvilken som helst Straf, og til hvilket den pågældende Person ikke har tilbudt sig frivilligt. Dog skal Udtrykket »tvungent eller pligtmæssigt Arbejde« i nærværende Konventions Forstand ikke omfatte:

a) ethvert i Henhold til Lovgivningen om tvungen Værnepligt krævet Arbejde eller Bistandsydelse til Udførelse af Arbejder af rent militær Art,

b) ethvert Arbejde eller Bistandsydelse, der indgaar som Led i de normale Borgerpligter, der paahviler Borgerne i et fuldtud selvstyrende Land,

c) ethvert Arbejde eller Bistandsydelse, der kræves af en Person som Følge af en over ham ved en judiciel Afgørelse fældet Dom paa Betingelse af, at dette Arbejde eller denne Bistandsydelse udføres under Tilsyn og Kontrol af offentlige Myndigheder, og at vedkommende Person ikke gives i Tjeneste hos eller stilles til Raadighed for Private, Selskaber eller private juridiske Personer,

d) ethvert Arbejde eller enhver Bistandsydelse, der kræves i Tilfælde af »force majeure«, d.v.s. i Krigstilfælde, i Tilfælde, hvor større Ulykker er indtraadt eller truer, saasom: Ildsvaade, Oversvømmelser, Hungersnød, Jordskælv, voldsom Epidemi blandt Mennesker og Dyr, Angreb af skadelige Dyr, Insekter eller Plantesnylttere samt i Almindelighed under alle Omstændigheder, som sætter eller med at sætte hele eller en Del af Befolkningens Liv eller almindelige Eksistensbetingelser i Fare,

e) mindre Arbejder paa Landet, d.v.s. Arbejder, der udføres i vedkommende lokale Samfunds direkte Interesse af dets egne Medlemmer og følgelig kan betegnes som normale Borgerpligter, der paahviler dette Samfunds Medlemmer, under Forudsætning af, at Befolkningen selv eller dens direkte Repræsentanter har Ret til at udtale sig om de paagældende Arbejders Betimelighed.

Hvis forurettede er en person under 18 år, kan der straffes efter bestemmelsen, selv om der ikke har været anvendt de anførte tvangsmidler. Det er således en kvalificerende omstændighed, at forurettede er under 18 år, jf. udkastets § 262 a, stk. 2, nr. 1. Dette er ligeledes tilfældet, hvis gerningsmanden ved ydelse af betaling eller anden fordel opnår et samtykke fra en person, der har myndighed over forurettede, jf. stk. 2, nr. 2. Den person, der modtager en sådan betaling eller anden fordel, straffes på samme måde. »Anden fordel« kan omfatte andet end økonomisk fordel, eksempelvis tilsagn om personlige tjenester o.lign. for modtageren.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger under pkt. 7.

Til nr. 12 (straffelovens § 293)

Ændringen er en konsekvens af forslaget om at indføje en ny § 293 a i straffeloven om brugstyveri af mo-